

Sesiunea științifică *SUB SEMNUL LUI CLIO*

Ediția a XXII-a

15 mai 2026

Sibiu

socioumane.ulbsibiu.ro/dep.iptp

istorie.patrimoniu.sibiu

SUB SEMNUL LUI CLIO 2026

EDIȚIA XXII

Program

Orele: 9:30 – 10:30

Sala 35

Cuvânt de deschidere : Lector univ.dr. Anamaria TUDORIE, director departament

Lansarea volumelor:

1. **Studia Universitatis Cibiniensis. Series Historica XXII/2025**, prezintă: Prof.univ.dr.habil. Ioan Marian Țiplic
2. **Acta Terrae Septemcastrensis, XXIV/2025**, prezintă: Lect.univ.dr. Anamaria Tudorie
3. **Review of Ecumenical Studies, Volume 17, Issue 2, 2005**, prezintă: dr. Alexandru Ioniță
4. **Revista de antropologie culturală**, nr. 8/2025, prezintă: Lect.univ.dr. Maria Șpan, Dragoș Agavriloaie
5. **Identitate și patrimoniu cultural imaterial românesc. Cultură și tradiții la românii din Episcopia Ortodoxă Română a Italiei** (coord. Maria Șpan), Editura Rediviva, Milano, 2025, prezintă: Lect.univ.dr. Maria Șpan

- Desfășurarea lucrărilor pe secțiuni -

SECȚIUNEA DE ISTORIE ANTICĂ, MEDIEVALĂ ȘI PATRIMONIU CULTURAL

Orele: 10:30 – 12:00

Sala: 33

Moderatori: Cosmin Ignat, Silviu Istrate Purece

1. Marius-Mihai **CIUTĂ** (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Drumurile neolitizării spațiului intracarpatic transilvănean- „Drumurile sării”*

2. Silviu-Istrate **PURECE** (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Lumea dacică și monedele arse*
3. Radu **FLORESCU** (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Moneda romană în spațiul fostei provincii romane Dacia; Relații economice între Barbaricum și Imperiul Roman în perioada antichității târzii*
4. Gheorghe **NATEA** (Muzeul Național Brukenthal Sibiu), *Ceramica pictată descoperită în cetatea dacică de la Tilișca*
5. Adrian Nicolae **ȘOVREA** (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Patrimoniu medieval abandonat, dar replicat*
6. Ioan-Cosmin **IGNAT** (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Sașii de pe Târnavă Mare de la primii coloniști la rebeliunea din 1324. Observații arheologice și istorice*
7. Maria **CRÂNGACI ȚIPLIC** (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Timpuri în dezacord: cronologia bisericii medievale din Cislăc în între arheologie și datare radiocarbon*
8. Aurel **DRAGOTĂ** (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Piese bizantine de podoabă și de cult de la Alba-Iulia (sec. X)*
9. Monica Elena **POPESCU** (Institutul de Istorie George Barițiu, Filiala Cluj-Napoca, Școala de Studii Avansate a Academiei Române), *Considerații privind pandantivele circulare cu motiv cruciform de la Alba-Iulia. Stația de salvare I*

SECȚIUNEA DE ISTORIE MODERNĂ, CONTEMPORANĂ ȘI PATRIMONIUL CULTURAL

Orele: 10:30 – 12:00

Sala: 35

Moderatori: George Tomegea, Valeria Soroștineanu

1. Răzvan **POP** (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Tipologia și cronologia porților din Centrul Istoric al Sibiului*
2. George **TOMEGEA** (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Monede descoperite în Hala Centrum din Dumbrăveni (jud.Sibiu)*
3. Andrei **MIC** (UBB Cluj-Napoca Școala Doctorală), *Oriental Apropiat și Mijlociu în comunitatea bistrițeană (1848-1918). Noi contacte și percepții*
4. Valeria **SOROȘTINEANU** (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Despre educația fetelor în Transilvania în secolul al XIX-lea*
5. Daniel **CREȚU** (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Mizele economice ale raporturilor româno-italiene în perioada 1880-1914*

6. Ionuț **BANU** (Muzeul Municipiului București), *Viața și opera dr. Nicolae Minovici-85 de ani de la trecerea în veșnicie*
7. Daniela-Maria **STANCIU-PĂSCĂRIȚA** (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Sociabilități și loialități în lumea săsească rurală la începutul secolului XX*
8. Marius Adrian **ȘCHEIANU** (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Reprezentări ale represiunii, torturi și pedepse în istoria modernă a Mexicului ilustrate în cinemaul secolului XX*
9. Bogdan **GHEORGHITĂ** (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Tipologia liderului în literatura istorică în timpul regimului comunist. O analiză de conținut: Dumitru Almaș „Povestiri istorice”*
10. Bogdan **GHEORGHITĂ** (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), **Sabina-Adina LUCA** (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Memoria comunismului în România: între nostalgie și respingere. Reprezentări sociale ale regimului comunist*

SECȚIUNEA DE CONSERVARE ȘI RESTAURARE

Orele: 10:30 – 17:00

Sala: 34

Moderatori: Leonard Ionescu, Simona Maria Herlea

1. **Alexandru IONIȚĂ** (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *De-iudaizarea artei bizantine și repercursiunile ei în contemporaneitate*
2. **Daniela BURNETE** (Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia), *Etape în restaurarea unei icoane pe lemn de secol XIX*
3. **Iulia-Maria PASCU** (Muzeul Național Brukenthal, Sibiu), *Studiu de caz: restaurarea unei litografii din secolul al XIX-lea*
4. **Victor MARIN, Timi MARIN** (Atelier VELM, Brașov), *Practica studențească într-un atelier mic: teoria pusă la încercare*
5. **Rodica Florentina OPRIȚESCU** (Muzeul Olteniei, Craiova), *Restaurarea-conservarea a 2 Minee din colecția Culei Cernăteștilor*
6. **Ana-Maria CERNICA, Mirel-Vasile BUCUR**, (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu) *Restaurarea unei icoane prăznicar cu două fețe din colecția Mânăstirii Brâncoveanu, din prima jumătate a secolului al XIX-lea*
7. **Leonard IONESCU** (Muzeul Olteniei, Craiova), *Restaurarea unui Chivot bisericesc din argint*

8. **Sidonia Petronela OLEA** (Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia/Universitatea de Vest, Timisoara), *Conservarea și restaurarea elementelor de piatră ale Bisericii Cnezilor Câdea (Mănăstirea Colți)*
9. **Andrei BUDA** (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu) *Etica intervenției și limite în restaurare: conservarea unei icoane monumentale semnate de Nistor din Rășinari prin intervenții minimale și valorizarea memoriei materiale*
10. **Cristina-Camelia GHÎTESCU** (Muzeul Olteniei, Craiova), *Abordări metodologice în conservarea și restaurarea unei tipărituri de sec. XVII „Evanghelia lui Antim”*
11. **Daria Laura BÂRSAN** (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Intervenții de restaurare a unei icoane pe lemn cu ferecătură*
12. **Miruna Mihaela CAMINESCU** (Muzeul Olteniei, Craiova), *Măsurile metalice folosite în gospodăriile românești din secolele XVIII–XIX*
13. **Polixenia-Georgeta POPESCU, Ruxandra-Ioana STROIA, Radu SCHULLER** (Muzeul Național Brukenthal, Sibiu), *Obiecte de podoabă săsești și accesorii vestimentare din secolele XVII-XIX ale patricienilor sibieni. Intervenții de conservare și restaurare*
14. **Dragoș GORGORIN** (Muzeul Olteniei, Craiova), *Restaurarea unei machete de căruță*
15. **Ruxandra-Ioana STROIA, Polixenia-Georgeta POPESCU** (Muzeul Național Brukenthal, Sibiu), *Șorțuri masonice: investigații și intervenții de restaurare*
16. **Mirel -Vasile BUCUR** (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Intervenția neprofesionistă - cauză principală de degradare în cazul unei icoane pe sticlă*
17. **Liliana MARCU** (Institutul de Cercetări Eco Muzeale ”Gavrilă Simion” Tulcea), *Considerații privind restaurarea unor vase de provizii din perioada târzie a epocii bronzului*
18. **Simona CREȚU** (Muzeul Olteniei, Craiova), *Restaurarea și conservarea unui vas arheologic aparținând culturii Gârla Mare*
19. **Paul LANGA** (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Restaurarea icoanei „Pogorârea la Iad” din colecția Mănăstirii Brâncoveanu, Sâmbăta de Sus, județul Brașov*
20. **Alina Maria GĂRĂU** (Muzeul Olteniei, Craiova), *Metode și tehnici de restaurare și conservare a unui felon*
21. **Simona Maria HERLEA** (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Tehnici de conservare-restaurare aplicate unui vas ceramic romano-bizantin de la Capidava*
22. **Sidonia Petronela OLEA, Valentin DELEANU** (Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia/Universitatea de Vest, Timisoara), *Redescoperirea unui patrimoniu uitat-workshop de conservare și restaurare în cadrul Muzeului Național al Unirii, Alba Iulia: proiect cultural și educativ*

REZUMATE

Drumurile neolitizării spațiului intracarpatic transilvănean - Drumurile sării"

Marius Mihai Ciută
mariusmihai.ciuta@ulbsibiu.ro

Având la bază actualizarea repertoriului descoperirilor arheologice aparținând primului val al colonizării neolitice în spațiul delimitat de Transilvania istorică, coroborată cu situația geologică a resurselor de sare din cuprinsul inelului diapiric intracarpatic, comunicarea își propune să readucă în discuție o temă mai veche: a fost sarea unul din factorii care au impulsionat procesul neolitizării spațiului în discuție? Care au fost direcțiile neolitizării și mecanismele prin care "pachetul neolitic" s-a impus în acest spațiu? În ce măsură accesul la această resursă și tehnologia exploatarea ei au contribuit la generalizarea vieții de tip neolitic?"

LUMEA DACICĂ ȘI MONEDELE ARSE

Silviu Purece
silvu.purece@ulbsibiu.ro

Intensificarea în ultimii ani a fenomenului detecției de metale a adus la o creștere semnificativă a descoperirilor de tezaur antice, multe dintre acestea atribuite spațiului Daciei preromane. Din păcate, nu întotdeauna descoperirile au fost urmate de investigații arheologice, fapt ce viciază buna înțelegere a raportului dintre monedele descoperite și contextul din care acestea au fost extrase. În cazul monedelor arse, probabilitatea ca acestea să provină dintr-un sit arheologic este foarte mare. Astfel, nedocumentarea situației arheologice duce la pierderea din vedere a unor situri care ar putea fi protejate prin includerea în Repertoriul Arheologic Național. De asemenea, nu putem spune cu certitudine dacă monedele au fost arse accidental sau intenționat, pierzând, astfel, din vedere anumite evenimente politico-militare sau spirituale esențiale pentru înțelegerea persoanelor care le-au vehiculat.

Moneda romană în spațiul fostei provincii Dacia; Relații economice între Barbaricum și Imperiul Roman în perioada antichității târzii.

Radu Florescu
radu.florescu@ulbsibiu.ro

Societatea romană din provincia Dacia se dezintegrează după abandonarea ei de către administrația, și armata imperială, ceea ce a dus inevitabil la o regresie din punct de vedere al demografiei, economiei și culturii materiale. În decursul secolului al IV-lea, regiunea a cunoscut mișcări semnificative ale goșilor, iar în secolul al V-lea ale hunilor, ceea ce a dus la o perioadă tumultuoasă pentru populația care trăia la nord de Dunăre.

În acest context, descoperirile monetare din fosta provincie, din secolele IV și V d.Hr., oferă informații importante despre natura interacțiunilor dintre Imperiul Roman și comunitățile care locuiau în această zonă. Cercetarea de față își propune să coreleze cele mai recente descoperiri arheologice cu cele mai vechi și să analizeze atât descoperirile izolate de monede, cât și tezaurele monetare, conturând astfel o imagine mai precisă a legăturilor economice, militare și politice cu Imperiul Roman.

Ceramica pictată descoperită în Cetatea dacică de la Tilișca

Colectiv: Gheorghe Vasile Natea, Mihail Chideșa,
Adrian Georgescu, Christian Kaiser, Ecaterina Natea, Florentin Perianu,
Maria Raluca Teodorescu (MN Brukenthal), Silviu Istrate Purece (ULB Sibiu)
gheorghevasilenatea@gmail.com

Cetatea dacică de la Tilișca - Dealul Cățanaș este situată în imediata apropiere a drumului care duce din Galeș spre Tilișca, pe partea dreaptă.

Primele cercetări arheologice au fost efectuate de un colectiv al Muzeului Național Brukenthal, condus de către prof. dr. Nicolae Lupu între anii 1959 - 1965. Între anii 2003-2006 cercetările au fost reluate sub coordonarea domnului dr. Dumitru Popa, iar din anul 2018 și până în prezent, de un colectiv condus de dr. Gheorghe Vasile Natea.

Așezările de pe Cățanaș aparțin ambelor epoci ale fierului: Hallstatt, și La Tène.

Printre numeroasele descoperiri aparținând orizontului La Tène, se află și fragmente ceramice pictate cu benzi. Piesele aparțin mai multor forme, dintre care amintim: vase de tip borcan, capace etc, care vor face subiectul acestei prezentări.

Sașii de pe Târnava Mare de la primii coloniști la rebeliunea din 1324. Observații arheologice și istorice

Adrian Nicolae Șovrea
nicolae.sovrea@ulbsibiu.ro

Istoria regiunii Târnavei Mari și a Transilvaniei are un moment de răscruce: invazia mongolă de la 1241-1242. Aceasta a provocat o criză politică, militară, socială și demografică atât în Transilvania cât și în regatul Ungariei, ca de altfel în toată partea central-estică a Europei. Una dintre soluțiile privind criza demografică au fost donații de sate date de rege către nobilii loiali, sate ce vor deveni moșii sau domenii.

Pe valea mijlocie a Târnavei Mari, începând cu a doua jumătate a secolului al XIII-lea încep să se așeze comunități de sași, fie la invitația regelui fie a nobililor pe domeniile sau moșiile lor regale sau nobiliare, fie a factorilor eclesiastici, totuși cu diverse privilegii speciale ca pentru oameni liberi. De altfel sașii de pe Târnava Mare considerau că erau ca ale coloniștilor din comunitățile libere din provincia Sibiului. Disputa cu autoritățile Transilvaniei cu privire la aceste drepturi va duce la rebeliunea din 1324.

Patrimoniul medieval abandonat, dar replicat

Ioan-Cosmin Ignat
cosmin.ignat@muzeulastra.com

În prezentarea de față dorim să subliniem faptul că o mare parte a clădirilor medievale din zona Sibiului, din mediul rural, au o situație, mai mult sau mai puțin, problematică de conservare. Acest lucru se întâmplă în vreme ce unele monumente laice, mai puțin cunoscute, sunt replicate în diverse locuri din țară sau străinătate. Un exemplu îl constituie locuința din localitatea Nou (comuna Roșia, județul Sibiu) care se află pe strada Principală, nr. 9, în imediata apropiere a bisericii evanghelice, odinioară fortificată, fiind actualmente în proprietatea domnului Volker Detlef Schmidt. Casa, împreună cu dependințele acesteia, are o replică construită (scara 1:1) în Muzeul în aer liber din Szentendre (Budapesta) – Skansen. Aceasta a fost selectată după ce specialiștii muzeului maghiar, ajutați de studenții Facultății de Istorie de la Universitatea din Budapesta, au inventariat cel puțin șase sute de gospodării din sudul Transilvaniei care au aparținut sau încă aparțin sașilor. Și exemplul acesta nu este singular.

Timpuri în dezacord: cronologia bisericii medievale din Cisnădie între arheologie și datare radiocarbon

Maria Crîngaci Țiplic
mariatiplic@icsusib.ro

Biserica fortificată din Cisnădie (jud. Sibiu), un monument reprezentativ al arhitecturii medievale din Transilvania, ridică în continuare probleme privind cronologia fazelor sale timpurii. Cercetările arheologice recente (2019–2020) au evidențiat existența unui cimitir anterior bazilicii romanice, precum și o serie de alte complexe arheologice, între care o groapă de turnare a clopotului. În absența unor repere cronologice absolute clare, studiul de față își propune să contribuie la stabilirea unui cadru cronologic a bisericii romanice și a cimitirului prin intermediul analizelor radiocarbon (^{14}C).

Piese bizantine de podoabă și de cult de la Alba Iulia (sec. X)

Aurel Dragotă
aurel.dragota@ulbsibiu.ro

Studiul se focusează asupra artefactelor bizantine de lux și de cult provenite din descoperirile funerare din secolul al X-lea de la Alba Iulia. Categoria pieselor de podoabă este compusă din cercei cu pandantiv în formă de „ciorchine de strugure”, pandantive (globulare, cordiforme, în formă de clopoțel) și inele, ornamentate prin incizare, dar și prin granulare și filigranare. Cele trei cruci duble relicvar și cruciulița reprezintă primele dovezi ale pătrunderii creștinismului în acest spațiu geografic, în a doua jumătate a secolului al X-lea.

Cu o singură excepție, reprezentată de un pandantiv globular ornamentat prin granulare, descoperit la Picișa – La Izvoare și plasat în același orizont cronologic, toate piesele provin din două necropole: *Izvorul Împăratului* și *Stația de Salvare*. De asemenea, din cadrul grupului Blandiana A provine o singură pereche de cercei cu pandantiv, specifică cercului cultural bizantin, datată în secolul al X-lea. Toate piesele provin din contexte arheologice clare, care le asigură o datare sigură în a doua jumătate a secolului al X-lea. Mai mult, acestea apar asociate în cadrul aceluiași complexe funerare. Artefactele bizantine pătrund în zonă aduse de maghiari, în contextul creștinării lui Gyula la Constantinopol.

Considerații privind pandantivele circulare cu motiv cruciform de la Alba Iulia

–Stația de Salvare I

Monica-Elena Popescu
monica.popescu@academia-cj.ro

Pendantivele circulare descoperite la Alba Iulia–*Stația de Salvare I* (M. 26/S XXXV), decorate cu motiv cruciform central, se încadrează în categoria obiectelor cu valențe creștine. Analogii relevante sunt atestate la Ciumbrud, Orăștie–*Dealul Pemilor*, Obârșia-Olt, Dridu, Păcuiul lui Soare și Pliska. Exemplarele din Transilvania sunt perforate și decorate cu motivul crucii malteze, în timp ce cele aparținând grupului *cultural Blandiana A* prezintă pe ambele fețe motive geometrice și o cruce stilizată. Variantele cu incizii circulare oblice, asociate unei cruci înscrise în cerc, apar între sfârșitul secolului al IX-lea și începutul celui următor, indicând funcții amulectice în contextul tranziției către creștinism.

Tipologia și cronologia porților din Centrul Istoric al Sibiului

Răzvan Pop
razvancodrut.pop@ulbsibiu.ro

Tipologia porților din Centrul Istoric al Sibiului reflectă evoluția arhitecturii urbane și a raportului dintre spațiul public și cel privat. Corpusul analizat cuprinde porți monumentale, istorice, vernaculare, art nouveau, utilitare și contemporane, realizate în principal din lemn, metal sau combinații ale acestora. Cronologic, ele se întind de la soluții baroc, clasiciste, moderne și secolul al XIX-lea până la intervenții recente, păstrând însă adesea forme tradiționale. Ornamentația variază de la sobrietate funcțională la decor elaborat, iar starea de conservare diferă considerabil. Împreună, aceste porți constituie indicatori sensibili ai istoriei materiale și sociale a Sibiului.

Monede descoperite în *Hala Centrum* din Dumbrăveni (județul Sibiu)

George Tomegea
tomegea_george@yahoo.com

Refacerea zonei centrale a orașului Dumbrăveni a oferit prilejul realizării cercetării arheologice. Istoria centrului orașului Dumbrăveni este cunoscută într-o oarecare măsură doar din perspectiva izvoarelor scrise și cartografice, dar și a imaginilor de factură recentă. Din aceste surse știm inclusiv de existența în centrul orașului a unei clădiri, *Hala Centrum*, care a fost construită în 1759 și care a fost utilizată de către negustorii armeni pentru depozitarea și desfacerea produselor. Această clădire a fost dezafectată în perioada cuprinsă între 1896 și primii ani ai secolului XX. În timpul cercetărilor arheologice am descoperit un număr semnificativ de monede datând între 1761 și 1896, bătute în diferite monetării ale imperiului. Marea lor majoritate aveau o valoare mică la momentul utilizării lor, acestea fiind folosite ca rest în schimburile comerciale ce aveau loc în această clădire.

Orientul Apropiat și Mijlociu în comunitatea bistrițeană (1848-1918). Noi contacte și percepții

Andrei Mic
andrei.mic29@yahoo.com

În lucrarea de față, ne propunem să valorificăm noi interpretări privind contactele și viziunea bistrițenilor asupra Orientului Apropiat și Mijlociu de la Revoluția Pașoptistă (1848-1918) și până la sfârșitul Marelui Război (1918). Mai întâi, vom contextualiza sumar subiectul (prima jumătate a secolului al XVI-lea – începutul secolului al XIX-lea) pentru a vedea cum s-au familiarizat bistrițenii cu variatele influențe exotice. Totodată, ne dorim să reconstituim percepțiile lor asupra acestui spațiu pitoresc și cum i-au preluat aceștia elementele pentru evoluția propriei comunități pe parcursul modernității. Acest demers se va baza pe documente de arhivă, ediții de documente, manuale școlare de geografie, presa vremii, programe/rapoarte școlare, registre de inventar, relatări de călătorie, dar și pe istoriografia română și străină relevantă problemei.

Despre educația fetelor în Transilvania în secolul XIX

Valeria Soroștineanu
valeria.sorostineanu@ulbsibiu.ro

Dacă ne referim la școala primară confesională de care au răspuns cele două biserici românești din Transilvania și unde cel puțin în teorie erau prezente și fetele, am fi tentați să analizăm acest subiect la nivel general, cu aspectele pozitive și negative. Dar în continuare, la nivel de gimnaziu, școlile de fete sunt greu de găsit iar motivațiile sunt diverse. Este adevărat, că datorită Reuniunilor de femei, sunt menționate ulterior școlile de industrie și menaj.

Dezbaterile legate de necesitatea lor, de educația necesară pentru o viitoare soție și mamă, dacă să includă sau nu și o parte teoretică au fost destul de aprinse. La fel de interesant a fost și faptul că studiile pentru fete erau analizate în strânsă legătură cu dezvoltarea unei clase de mijloc în cadrul societății românești, tinerii candidați la căsătorie aveau studii mai înalte, deci era nevoie de o schimbare și în educația fetelor, dar una care să aibă loc în instituții românești și care să fie controlată.

Nu sunt mari deosebiri între cei care și-au exprimat punctul de vedere cu privire la evoluția învățământului pentru fete, deși fac parte din elita culturală românească, fie că sunt laici sau clerici, sunt în continuare tributari unei concepții predominant patriarhale.

Viața și opera dr. Nicolae Minovici - 85 de ani de la trecerea în veșnicie-

Ionuț Alexandru Banu
ionut3@hotmail.com

Dr. Nicolae Minovici (1868-1941) reprezintă una dintre cele mai importante personalități ale medicinei românești din prima jumătate a secolului al XX-lea, contribuțiile sale fiind esențiale pentru dezvoltarea medicinei legale, medicinei sociale și serviciilor de urgență. Prezentul studiu analizează contribuțiile științifice, instituționale și sociale ale acestuia, subliniind rolul său în modernizarea medicinei legale din România și în fundamentarea medicinei sociale. La 85 de ani de la moartea sa, opera și activitatea sa continuă să influențeze practica medicală contemporană, evidențiind caracterul inovator și interdisciplinar al cercetărilor sale.

Sociabilități și loialități în lumea săsească rurală la începutul secolului XX

Daniela Stanciu-Păscărița
daniela.stanciu@ulbsibiu.ro

Acest studiu este construit în jurul ideii de sociabilitate, așa cum s-a dezvoltat aceasta în lumea rurală a țăranilor sași transilvăneni, un concept înțeles în termenii modernizării și democratizării societății după încheierea Marelui Război. Articolul utilizează în special ziare dedicate țăranimii, precum *Landwirtschaftliche Blätter*, care relevă aspecte semnificative ale vieții sociale țărănești. Totodată, memorialistica elitei rurale locale oferă perspective asupra modului în care țăranii percepeau statul. Pentru a surprinde elemente ale sociabilității, analiza se concentrează asupra „adunărilor itinerante” (*Wanderversammlungen*) organizate de Asociația Agricolă. Analiza urmărește locul divertismentului în viața socială rurală a sașilor la scurt timp după integrarea Transilvaniei în România Mare, abordând totodată problema loialității în contextul realităților post-imperiale cu care se confrunta populația noului teritoriu integrat. Studiul evidențiază modul în care schimbările istorice produse la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea au influențat țăranimea, în special felul în care aceasta se percepea pe sine ca obiect de analiză.

Mizele economice ale raporturilor româno-italiene în perioada 1880–1914

Victor Crețu
victor.cretu@ulbsibiu.ro

Perioada cuprinsă între ultimele două decenii ale secolului al XIX-lea și primii ani ai secolului XX a avut un rol decisiv pentru dezvoltarea economică a României.

Legăturile României cu Europa au devenit mai complexe, pentru că modernizarea țării depindea, în mare măsură, de raporturile cu exteriorul. Piețele străine pentru produsele agricole, furnizorii străini de bunuri manufacturate atât pentru industrie, cât și pentru bunurile de larg consum, precum și capitalul străin au devenit indispensabile pentru sănătatea economiei românești.

Aderarea României la Tripla Alianță, în 1883, a prilejuit și o colaborare mai intensă cu statele semnatare ale tratatului. Urmărind creșterea propriei influențe în Balcani, Italia, la rândul său, a sprijinit orientarea României spre blocul Puterilor Centrale, acest lucru facilitând și o bună desfășurare a relațiilor dintre cele două state, atât politic cât și economic și cultural.

Reprezentări ale represiunii, torturi și pedepse în istoria modernă a Mexicului ilustrate în cinemaul secolului XX

Marius Adrian Scheianu
adi4real@yahoo.com

Prezentarea analizează modul în care violența, represiunea și practicile punitive din istoria modernă a Mexicului au fost reflectate și reinterpretate în cinematografia secolului XX. Pornind de la filmele din perioada mută, se evidențiază construirea unui stereotip al mexicanului asociat cu cruzimea și violența, adesea explicat prin clișee rasiale și culturale. Producțiile americane și, ulterior, *western*-urile italiene amplifică aceste reprezentări, transformând tortura și execuțiile spectaculoase în elemente centrale de narațiune și divertisment. În paralel, studiul contextualizează aceste imagini prin realitățile istorice ale Mexicului, în special în timpul Revoluției Mexicane, când violența extremă – execuții sumare, represalii și abuzuri asupra populației civile – a fost practică de toate facțiunile implicate.

De asemenea, fenomenul banditismului post-independență și reacția represivă a statului contribuie la înțelegerea unui climat generalizat de insecuritate și brutalitate. Se subliniază diferența dintre cinematografia mexicană, mai rezervată și uneori critică, și producțiile străine, care exploatează vizual și narativ violența. Astfel, cinemaul nu doar reflectă istoria, ci participă activ la construirea unor imagini stereotipizate despre Mexic și societatea mexicană.

Tipologia liderului în literatura istorică în timpul regimului comunist. O analiză de conținut: Dumitru Almaș „Povestiri istorice”

Bogdan Gheorghită
bogdan.gheorghita@ulbsibiu.ro

Studiul de față examinează reprezentarea figurii liderului în volumul Povestiri istorice de Alexandru Almaș, prin intermediul analizei de conținut tematice. Ne propunem, prin intermediul analizei de conținut tematice, să identificăm trăsături dominante atribuite domnitorilor și eroilor portretizați de către Dumitru Almaș. Prin urmărirea sensului narativ și a construcției simbolice, vom încerca să surprindem frecvența diferitelor categorii și să le inventariem, pentru a putea identifica și sistematiza trăsăturile liderului. De asemenea, radiografierea trăsăturilor modelului sau modelelor de lideri poate fi folosită pentru identificarea unei eventuale convergențe discursive cu ideologia oficială.

Memoria comunismului în România: între nostalgie și respingere. Reprezentări sociale ale regimului comunist

Bogdan Gheorghită
bogdan.gheorghita@ulbsibiu.ro
Sabina-Adina Luca
sabina.luca@ulbsibiu.ro

Reprezentările sociale asupra comunismului în România sunt marcate de o complexitate remarcabilă, reflectând o combinație de memorie colectivă, transformări sociale și economice postcomuniste, precum și influențe ale discursului public și oficial. Literatura de specialitate și sondajele de opinie publică oferă multiple perspective asupra modului în care românii percep și reevaluează perioada comunistă, subliniind tensiunile dintre memorie și uitare, precum și între nostalgie și critici acerbe ale regimului. Folosindu-ne de date de sondaj și de interviuri, ne propunem să identificăm și să discutăm diferitele reprezentări sociale ale populației cu privire la regimul comunist.

De-iudaizarea artei bizantine și repercursiunile ei în contemporaneitate.

Alexandru Ioniță
alexandru.ionita@ulbsibiu.ro

Lucrarea despre „de-iudaizarea artei bizantine și repercursiunile ei în contemporaneitate” abordează un întreg câmp de cercetare interdisciplinar, care urmărește cum s-a modificat programul iconografic al bisericilor pictate în stil bizantin. Scopul acestei cercetări este acela de a redescoperi coerența și mesajul consistent al programelor iconografice medievale, precum și relevanța lor pentru contemporaneitate.

Etape în restaurarea unei icoane pe lemn de secol XIX

Daniela Burnete
burnetedaniela@yahoo.ro

Lucrarea mea prezintă restaurarea unei icoane pe lemn din secolul XIX. În funcție de perioada în care a fost executată, o icoană pictată pe panou prezintă un anumit gen de degradări, caracteristice tehnicii de lucru. În lucrarea de față voi prezenta tipurile de intervenții de conservare și restaurare aplicate piesei: examinarea icoanei; înregistrarea tipurilor de degradări; aplicarea tratamentelor specifice; intervențiile de restaurare (consolidare, chituiri, integrări cromatice, vernisare). Astfel se vor putea observa etapele de restaurare prin care trece o icoană pe lemn pentru a-i reda

integritatea pierdută și stabilizarea obiectului. Rezultat: îmbunătățirea aspectului, păstrarea autenticității.

Studiu de caz: restaurarea unei litografii din secolul al XIX-lea

Iulia-Maria Pascu

iulia_m_pascu@yahoo.co.uk

Lucrarea prezintă restaurarea unei litografii din secolul al XIX-lea reprezentând portretul lui Napoleon în bust, realizată de François-Séraphin Delpech (Paris, 1778–1825). Piesa, imprimată pe hârtie din pastă mecanică, era montată într-o ramă ovală, aurită cu passe-partout. Starea de conservare era precară: pete de foxing, îngălbenire a întregii suprafețe, o pată uleioasă cu integrare cromatică necorespunzător. Restaurarea a inclus curățare uscată mecanică, îndepărtarea piesei din passe-partout, spălare prin imersie și consolidarea fisurilor cu hârtie japoneză și adeziv pe bază de amidon. Lucrarea a fost presată la final pentru redarea planeității. Intervenția a stabilizat piesa, a eliminat degradările și a furnizat informații despre practicile istorice de înrămare. Remontarea va utiliza materiale de calitate muzeală pentru o conservare pe termen lung.

Practica studentescă într-un atelier mic: teoria pusă la încercare

Victor Marin

Timi Marin

atelier.velm@gmail.com

Ce înseamnă să faci practică cu studenții într-un atelier mic, de familie? La VELM Workshop, de câțiva ani, grupuri mici de studenți de la Facultatea de Design de Mobilier și Inginerie a Lemnului a Universității Transilvania din Brașov — în special masteranzi ai programului „Eco-Design de Mobilier și Restaurare” — lucrează direct cu piesele, de la evaluare până la finisaj, într-un cadru care îmbină exigența meșteșugului cu libertatea explorării. Vorbim despre ce înseamnă să transmiți o meserie în afara sălii de curs, ce am învățat ambele părți din această colaborare și cum aceeași logică funcționează și în workshopurile pe care le facem cu publicul larg, fără pregătire prealabilă. Și, pentru că uneori proiectele cresc mai mari decât te aștepti — împreună cu facultatea și studenți voluntari avem în desfășurare ceva mai îndrăzneț: restaurarea carului mortuar din patrimoniul Bisericii Evanghelice din Codlea.

Restaurarea-conservarea a 2 Minee din colecția Culei Cernăteștilor

Rodica Florentina Oprețescu

rodicutaopritescu@yahoo.com

Lucrarea prezintă analiza etapelor de restaurare a două Minee (Februarie/Iunie), metodele și materialele utilizate în procesul de intervenție. Înainte de începerea procesului de restaurare, lucrările au fost analizate pentru a identifica deteriorările/degradările. În timp, acestea au suferit deteriorări și degradări multiple și anume: fizico – mecanice: hârtia prezenta plieri, pierderi de material suport, depozite de murdărie, franjurări ale tranșelor; fizico – chimice: ondularea materialului suport – degradare datorată modificării conținutului de apă, halouri umezeală, depozite de impurități, pete de grăsime, depozite și pete de ceară, cerneală pălită; biologice: orificii de zbor cauzate de cari ce au afectat atât hârtia cât și pielea care îmbrăca cotorul dar și cartonul din care erau confecționate scoarțele, depuneri proteice de natură organică. Prin intervențiile de restaurare efectuate, lucrările au fost stabilizate și readuse într-o stare de echilibru care să permită aprecierea valorii lor artistice și istorice.

Restaurarea unei icoane prăznicar cu două fețe din colecția Mănăstirii Brâncoveanu, din prima jumătate a secolului al XIX-lea

Ana-Maria Cernica

ana.cernica.schiau@gmail.com

Mirel-Vasile Bucur

mirel.bucur@ulbsibiu.ro

Această prezentare surprinde etapele restaurării icoanei cu două fețe cu reprezentările: Sfânta Treime și Sfinții Împărați Constantin și Elena. Înregistrată în colecția Mănăstirii Brâncoveanu cu nr. 3169, icoana prăznicar, din secolul al XIX-lea, aparține unui set realizat pentru Biserica Ortodoxă din Vulcan și este atribuită zugravului Nicolae Budoii din Țara Făgărașului. Piesa este executată pe panou din lemn de tei dintr-o singură planșă debitată pe tangențial având dimensiunile de 255×175mm și o grosime variabilă de 5–6 mm). Este pictată în tehnica tempera și se afla într-o stare precară de conservare. Straturile de culoare prezentau cracluri, desprinderi oarbe și lacune în special pe zonele marginale, cauzate de îmbătrânirea materialelor constitutive, fluctuațiilor climatice, debitării și al uzului liturgic. Degradările au inclus, de asemenea, stratul de preparație și suportul din lemn. Restaurarea a devenit astfel o necesitate pentru evitarea pierderilor ireversibile.

Restaurarea unui Chivot bisericesc din argint

Leonard Ionescu

leonard.ionescu@ulbsibiu.ro

Restaurarea-conservarea patrimoniului liturgic prezintă implică abordări diverse și provocări speciale datorită faptului că unele obiecte cu valoare patrimonială, în ciuda vechimii lor, sunt utilizate și în prezent în ritualul religios. În această lucrare se prezintă tratamentele de restaurare aplicate unui Chivot din argint, ortodox, datat ca fiind realizat în anul 1768. Starea de conservare a acestuia, rezultată din utilizare intensivă sau manipulare defectuoasă, au dus la degradări chimice și deteriorări fizice care impun intervenții specializate dar care să asigure continuarea utilizării. Alegerea metodelor de restaurare și de conservare curativă a unor astfel de piese poate fi în unele cazuri comună cu metodele de restaurare convenționale aplicate bunurilor culturale care sunt păstrate ca mărturii istorice sau documentare.

Conservarea și restaurarea elementelor de pietrărie ale Bisericii Cnezilor Cândea (Mănăstirea Colți)

Sidonia Petronela Olea

olea.sidoniapetronela@yahoo.com

Prezentul studiu analizează starea de conservare a elementelor de pietrărie ale Bisericii Cnezilor Cândea — cunoscuta ca Mănăstirea Colți sau Schitul Duminica Tuturor Sfinților — monument istoric de importanță națională, atestat documentar din sec. XIV (1310-1315), situat în Comuna Râu de Mori, la poalele Munților Retezat, județul Hunedoara (Cod LMI: HD-m-A-03460). Edificiul este o construcție religioasă de tip sală, cu altar rectangular (3x3 m), nava dreptunghiulară (7x5 m) și un turn de 12 m ridicat deasupra altarului — element definitoriu al arhitecturii gotice timpurii Hațeg. Construcția utilizează piatră de râu locală (micașist) pentru zidărie și calcar ooidic din zona Măgurei Călanului pentru ancadramentele sculptate. Investigațiile de teren și de laborator — documentare fotografică (inclusiv fotomicrografie 10-40x), analize biologice, petrografice și fizico-chimice ale mortarelor, măsurători de umiditate și teste de curățare — au relevat o stare de conservare precară, cu degradări multifactoriale. Principalii factori identificați sunt: (1) acțiunea fizico-mecanică a oscilațiilor termice severe, generatoare de fisuri termogene, exfolieri și dezagregare masivă; (2) atacul biodeteriogen generalizat — briofite (*Polytrichum* sp., *Grimmia* sp.) și licheni (*Cladonia rangiferina*) — cu impact fizic și chimic asupra rocii; (3) saruri active prin ascensiune capilară, în absența unui sistem de drenaj adecvat; (4) intervențiile antropice neconforme, în special rostuirea generalizată cu mortar portland, incompatibil cu roca originală, care a accelerat toate mecanismele de degradare. Umiditatea relativă măsurată a atins valori critice de până la 82,6% în zonele afectate de mortar portland. Analizele de laborator au identificat

mortarele istorice ca amestecuri de var cu trass si nisip cuarțos, datând probabil din sec. XVII, constituind referința pentru mortarele de restaurare compatibile. Propunerile de interventie — preconsolidare cu silicat de etil, biocidare, curățare multilaterală, consolidare KSE, injectare fisuri, reîntregiri volumetrice, rostuire cu mortar de var si hidrofobizare cu siloxan — sunt formulate in conformitate cu principiile restaurării contemporane: compatibilitate, reversibilitate si minimalitate, prioritizând conservarea materialului original autentic. Studiul constituie baza științifică obligatorie pentru elaborarea Proiectului Tehnic de Conservare si Restaurare (faza ulterioara D.A.L.I.).

Etica intervenției și limite în restaurare: conservarea unei icoane monumentale semnate de Nistor din Rășinari prin intervenții minimale și valorizarea memoriei materiale

Andrei Buda

andreionut.buda@gmail.com

Lucrarea prezintă intervențiile de conservare și restaurare aplicate unei icoane pe lemn semnate de Nistor din Rășinari în anul 1730, provenind din biserica din Pleașa (jud. Alba). Starea avansată de degradare, determinată de atac xilofag extins al speciei *Anobium punctatum* și de instabilitatea microclimatică, a impus o metodologie strict orientată spre conservare, fundamentată pe principiul intervenției minimale. Demersul a vizat consolidarea suportului profund fragilizat și stabilizarea stratului pictural afectat de fluctuații ale umidității și temperaturii. Îndepărtarea controlată a depunerilor de vernis a evidențiat o stratigrafie complexă, incluzând aplicații succesive cu funcții protectoare, decorative și inscripționale, contribuind la clarificarea practicilor tehnice ale atelierului artistului. Intervenția a urmărit conservarea integrității materiale și a patinei istorice, evitând completările sau integrările nejustificate, și a permis recuperarea unor informații esențiale privind materialitatea și tehnologia picturii din prima jumătate a secolului al XVIII-lea abordată de Nistor zugravul.

Abordări metodologice în conservarea și restaurarea unei tipărituri de sec. XVII „Evanghelia lui Antim”

Cristina-Camelia Ghițescu

cristinacameliahitescu@yahoo.com

Această comunicare își propune o prezentare sintetică a unei tipărituri valoroase de secol XVII, Sfânta Evanghelia tipărită în anul 1697 la Mănăstirea Snagov. Lucrarea se înscrie în categoria

bunurilor de patrimoniu scris de importanță deosebită, posesorul fiind Mănăstirea Frăsinei. Studiul evidențiază structura materială a volumului, analizând elementele constitutive, formele de degradare la nivelul acestora și etapele metodologice ale intervenției de restaurare și conservare. Procesul de restaurare și conservare s-a dovedit a fi unul complex, implicând o evaluare atentă atât a degradărilor cauzate de trecerea timpului, cât și a efectelor unor intervenții empirice anterioare. În urma restaurării, „Evanghelia lui Antim”, așa cum mai este ea cunoscută, a fost reintegrată în circuitul științific, devenind accesibilă cercetătorilor și studenților contribuind, astfel, la aprofundarea studiilor teologice academice privind contextul istoric și cultural al epocii în care a fost realizată.

Intervenții de restaurare a unei icoane pe lemn cu ferecătură

Daria Laura Bârsan

darialaura.barsan@ulbsibiu.ro

Lucrarea prezintă etapele de restaurare a unei icoane pe lemn, care-l reprezintă pe Sfântul Nicolae, cu ferecătură metalică embosată, caracterizată prin degradări structurale și estetice accentuate. Ansamblul prezintă deformări ale suportului lemnos, depuneri aderente, coroziuni și oxidări ale ferecăturii, rupturi și lacune ale elementelor metalice, precum și pierderi însemnate ale stratului pictural. Intervențiile, care au avut loc în mare parte la laboratorul Muzeului Olteniei din Craiova, au urmărit stabilizarea suportului, curățarea mecanică și chimică diferențiată a suprafețelor, inclusiv băi cu ultrasunete ale componentelor metalice, consolidarea zonelor fragile și reconfigurarea elementelor decorative deformată. O atenție specială a fost acordată compatibilității materialelor utilizate și păstrării autenticității obiectului de cult. Restaurarea a permis recuperarea valorii artistice și documentare a icoanei, evidențiind relația dintre componenta picturală și decorația metalică, specifică artei religioase est-europene.

Măsuri metalice folosite în gospodăriile românești din secolele XVIII–XIX

Miruna Mihaela Caminescu

miruna.caminescu@yahoo.com

În gospodăriile românești din secolele XVIII–XX vasele metalice folosite pentru cântărirea produselor se numeau în mod obișnuit măsuri și erau recipiente calibrate, iar unitatea de referință era ocaua. Termenul „oca” desemna atât unitatea de măsură, cât și recipientul. Proveniența este din sistemul otoman (turc. okka) și a fost folosită în Țările Române până la adoptarea sistemului metric în 1864. Recipientele prezentate sunt piese pentru măsurare empirică în gospodărie, cu excepția celei care are plombe metrologice, marcaj metric și marca producătorului, fiind o ilustrare a trecerii de la sistemul tradițional al ocalei la sistemul metric modern. Materialele folosite pentru confecționarea acestor piese sunt fier, cupru și alamă. Din acest motiv restaurarea s-a făcut diferențiat.

Obiecte de podoabă săsești și accesorii vestimentare din secolele XVII-XIX ale patricienilor sibieni. Intervenții de conservare și restaurare

Polixenia-Georgeta Popescu

corina.popescu@yahoo.com

Ruxandra-Ioana Stroia

ruxandrastroia@yahoo.com

Radu Schuller

sradu84@yahoo.com

Lucrarea prezintă câteva din cele mai spectaculoase elemente de vestimentație și podoabă – evantaie, poșete, carnetele de bal, caseta de bijuterii și pantofi de bal -din lumea patriciatului săsesc din secolele XVII-XIX. Piese fac parte din colecțiile Muzeului de Istorie ‘Casa Altemberger’ din Sibiu și au fost investigate, restaurate și conservate, în scopul valorificării expoziționale. Pentru investigații s-a folosit studiul prin microscopie optică care a permis caracterizarea materialelor constitutive și evaluarea stării de conservare a pieselor compozite. Sunt prezentate degradările suporturilor din piele, textile și hârtie și intervențiile adecvate de restaurare ale acestora.

Restaurarea unei machete de căruță

Dragoș Gorgorin

gorgorindragos@yahoo.com

Obiectul restaurat face parte din colecția secției de etnografie a Muzeului Olteniei din Craiova și este expus în Cula Izvoranu Geblescu din localitatea Brabova. Piesa prezentată este o machetă de căruță de transport. Dimensiunile acesteia sunt următoarele: lungimea = 81cm, înălțimea = 43cm,

lățimea =5 6cm. Este o stilizare, prin reducere la scară a carului de transport tradițional. Căruța vopsită în culoarea verde este frumos ornamentată cu linii de diferite culori. În momentul intrării în laborator, piesei îi lipsea oiștea, prezenta depuneri diverse, uzură funcțională, fisuri, fracturi, depuneri proteice, pierderi ale stratului de vopsea, compuși de coroziune, elemente metalice lipsă. După realizarea documentației fotografice, s-au efectuat operațiuni de restaurare și conservare adecvate atât la nivelul suportului din lemn, cât și la nivelul elementelor metalice.

Șorțuri masonice: investigații și intervenții de restaurare

Ruxandra-Ioana Stroia

ruxandrastroia@yahoo.com

Polixenia-Georgeta Popescu

corina.popescu@yahoo.com

În lucrare sunt prezentate intervențiile de restaurare și investigațiile făcute pentru trei șorțuri masonice deosebite care fac parte din patrimonial muzeului memorial ‘Nicolae Bălcescu’ din județul Vâlcea. Acestea au beneficiat de un process complex de restaurare în cadrul laboratoarelor specializate ale Muzeului Național Brukenthal din județul Sibiu. Intervențiile au fost esențiale pentru conservarea acestor obiecte cu valoare istorică și simbolică rară.

Intervenția neprofesionistă - cauză principală de degradare în cazul unei icoane pe sticlă

Mirel-Vasile Bucur

mirel.bucur@ulbsibiu.ro

Icoana pe sticlă din prezentul studiu se află într-o colecție privată și este o reprezentare a temei Maica Domnului Îndurerată specifică prolificului centru din Șcheii Brașovului. Având în vedere dimensiunile sticlei suport, considerăm că datarea se situează în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Dacă fragmentarea suportului pare a fi cea mai gravă problemă, după demontarea capacului s-a putut observa că avem o intervenție ulterioară extrem de agresivă, care a produs degradări considerabile peliculei de culoare. Cu intenția evidentă de a păstra fragmentele ca pe un întreg, pe verso, direct pe pictură, de-a lungul spărturilor, au fost lipite cu clei pe bază de collagen o serie de cartoane. Din cauza contragerii, după uscarea cleiului a extras porțiuni însemnate din stratul pictural. Noi ne-am propus să recuperăm pictura de pe aceste cartoane și să o replantăm pe suport.

Vom prezenta procesul de restaurare prin care a trecut icoana, insistând pe intervenția de recuperare a solzilor de culoare, o intervenție complicată dar, din fericire, destul de rară.

Considerații privind restaurarea unor vase de provizii din perioada târzie a epocii bronzului

Liliana Marcu

lilianamarcu2013@yahoo.com

În lucrarea de față este prezentată metodologia de restaurare, a trei vase de provizii, de mari dimensiuni, în funcție de caracteristicile structurale, morfologice și estetice, din perioada târzie a epocii bronzului, prelevate în urma campaniei de săpături arheologice din anul 2002, de la Adamclisi, Platoul Est, județul Constanța. Fluxul tehnologic cuprinde totalitatea intervențiilor de restaurare, desfășurate în laboratorul de restaurare. Acestea, au fost unele obișnuite, de durată, incluzând depozitarea într-un spațiu de carantină, investigații de specialitate cu aparatura din dotare, analizarea stării de conservare, stabilirea diagnosticului și a propunerilor de restaurare urmând apoi, restaurarea propriu-zisă. Scopul final a vizat asigurarea stabilității fizico-chimice și mecanice a artefactelor pentru a permite conservarea lor pe termen lung și redarea formei originale cât mai fidel, îmbogățind astfel patrimoniul ceramic.

Restaurarea și conservarea unui vas arheologic aparținând culturii Gârla Mare

Simona Crețu

simo19ro@yahoo.com

Vasul care face obiectul acestei lucrări a fost descoperit în comuna Cârna, județul Dolj la ”Grindul Tomii” și datează din epoca bronzului mijlociu aparținând culturii Gârla Mare. Obiectul era reîntregit dar materialul de completare era îmbătrânit și turnat peste original pe alocuri iar unul dintre lobi lipsea. Fragmentele au fost lipite cu un adeziv care în timp a căpătat un aspect cristalizat iar în unele zone surplusul nu a fost curățat. Vasul prezenta pierderi de material la îmbinările fragmentelor iar suprafețele erau acoperite cu un strat consistent de praf și pete. Intervenția asupra piesei a urmat etapele obișnuite ale procesului de restaurare: prima etapă a procesului de restaurare a constituit-o desfacerea vasului în fragmente, apoi s-a realizat curățarea fragmentelor, uscarea acestora, consolidarea lor cu Paraloid B 72, asamblarea fragmentelor și completarea zonelor lacunare. Ultima etapă a procesului de restaurare a constat în finisarea completărilor. La final piesa a fost predată compartimentului de conservare în vederea reintroducerii piesei în circuitul muzeal.

Restaurarea icoanei „Pogorârea la Iad” din colecția Mănăstirii Brâncoveanu, Sâmbăta de Sus, județul Brașov

Paul Langa

paul.langa@ulbsibiu.ro

Icoana prezentată în cadrul acestei comunicări, a fost realizată de Frații Grecu, originari din satul Săsăuș, județul Sibiu, iconari care au activat în Țara Făgărașului ca pictori muraliști și pictori de icoane pe sticlă și panou. Icoana restaurată face parte din colecția de obiecte de cult găzduită de Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, județul Brașov. La primirea icoanei în vederea restaurării, principalele degradări constatate au fost numeroase lacune ale stratului de pictură. De asemenea, s-au putut observa intervenții anterioare de curățire efectuate îndeosebi în zona baghetelor ramei și pe chipurile personajelor. Dimensiunea lacunelor și pierderea unor zone consistente de strat de culoare care au afectat integritatea figurativă a scenei ne-au determinat să abordăm în cazul acestei icoane principiul minimei intervenții.

Metode și tehnici de restaurare și conservare a unui felon

Alina Maria Gărau

alinagarau@yahoo.com

Felonul, achiziționat de către preotul craiovean Ioan Popescu Cilieni din biserica de lemn din comuna Budieni, Gorj, a fost donat Muzeului Olteniei după expunerea lui în anul 1943 în cadrul expoziției „Săptămâna culturală a Olteniei”. Lucrarea prezintă identificarea corectă a degradărilor și evidențierea aspectelor privind modificarea proprietăților componentelor artefactului sub acțiunea factorilor de microclimat, uzurii funcționale și intervențiilor anterioare necorespunzătoare. În urma investigațiilor efectuate s-au conturat concluziile privind aplicarea intervențiilor la nivelul elementelor componente ale piesei, punerea în aplicare a unor tratamente de curățire uscată și umedă și tehnici adecvate de stabilizare a materialelor textile (consolidare pe suport compatibil, cusături reversibile, fixarea firelor metalice). Documentația restaurării relevă aspecte privind starea de conservare și problemele inedite întâlnite în timpul aplicării metodologiei de restaurare, care a avut ca rezultat restabilirea unității structurale, asigurând în același timp un beneficiu evident al piesei, pe termen lung.

Tehnici de conservare-restaurare aplicate unui vas ceramic romano-bizantin de la Capidava

Simona Maria Herlea

simona.herlea@ulbsibiu.ro

Acest studiu prezintă metodologia de conservare și restaurare aplicată unui vas ceramic descoperit în anul 2007 la Capidava (comuna Topalu, județul Constanța), în sectorul III/C1. Artefactul este o oală de bucătărie cu două toarte, datată între a doua jumătate a secolului al VI-lea și începutul secolului al VII-lea d.Hr.. Intervențiile de restaurare au fost precedate de investigații fizico-chimice și de stabilirea diagnosticului de conservare, iar propunerile de intervenție au fost aprobate de comisia de specialitate. Întregul proces a fost realizat cu respectarea principiilor restaurării științifice și documentat în conformitate cu normele specifice domeniului. Lucrările de conservare-restaurare au fost desfășurate în cadrul laboratorului Facultății de Științe Socio-Umane a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu și au inclus etapele principale: desprăfuirea fragmentelor, curățirea umedă și mecanică, identificarea și reconstituirea fragmentelor, lipirea acestora, realizarea amprențelor pentru completările lacunelor, completarea zonelor lipsă, degroșarea și finisarea intervențiilor, integrarea cromatică, precum și aplicarea peliculizării de protecție.

Redescoperirea unui patrimoniu uitat- workshop de conservare și restaurare în cadrul Muzeului Național al Unirii, Alba Iulia: proiect cultural și educativ.

Sidonia Petronela OLEA

olea.sidoniapetronela@yahoo.com

Valentin DELEANU

Workshop-ul Redescoperirea unui patrimoniu uitat – de conservare și restaurare a bunurilor culturale, ediția a III-a, modulul I, programat pentru luna aprilie 2026, se constituie ca o inițiativă academică și profesională dedicată formării specializate în domeniul protejării patrimoniului cultural mobil. Evenimentul este organizat sub egida unui parteneriat instituțional consolidat, reunind Consiliul Județean Alba, Muzeul Național al Unirii Alba Iulia, Centrul Regional de Cercetare și Restaurare, Facultatea de Arte și Design a Universității de Vest din Timișoara, precum și Liceul de Arte „Regina Maria” Alba Iulia, configurație ce asigură convergența expertizei muzeale, universitare și pre-universitare de profil artistic. Continuitatea workshop-ului în formula sa de a treia ediție atestă consolidarea unei tradiții metodologice axate pe valorificarea științifică a unor categorii patrimoniale insuficient cercetate sau aflate în stare precară de conservare. Sintagma redescoperirea unui patrimoniu uitat trimite la un demers recuperator cu dublă dimensiune: pe de o parte, identificarea și reevaluarea unor bunuri culturale marginalizate în discursul muzeografic

curent, iar pe de altă parte, aplicarea procedurilor contemporane de conservare preventivă și restaurare activă, fundamentate pe principiile reversibilității, compatibilității materialelor și minimeii intervenții, conform standardelor internaționale (Carta de la Veneția, principiile ICOM-CC, normativele europene EN 15898 și EN 16095).

Implicarea Facultății de Arte și Design a Universității de Vest din Timișoara conferă inițiativei o dimensiune academică suplimentară, prin aportul unei școli universitare cu tradiție în formarea specialiștilor în arte vizuale, conservare-restaurare și cercetare aplicată în domeniul patrimoniului. Această colaborare interregională – între centrul muzeal din Alba Iulia și mediul universitar timișorean – favorizează transferul de expertiză metodologică și consolidează rețelele profesionale dedicate protejării bunurilor culturale la nivel național.